UUTISET

Lypsykarjatilallisen arki on itsessään fyysistä harjoitusta. Aidantolppien iskeminen laitumelle käy treenistä. **ELINA RAHKOLA, KOKKOLA**

Huomisen hyvä ruoka on puhdasta ja suomalaista

MTK:n maaseutunuorten Kesäkissa-traktori ja sen vetämä saunaterassi paljastettiin Okra-maatalousnäyttelyssä perjantaina.

Pinkki Kesäkissa-traktori lähtee pian Suomen-kiertueelle.

Henrik Wickström (r.), Teppo Säkkinen (kesk.), Miikka Lönnqvist (sd.) ja Mai Kivelä (vas.) keskustelivat Kesäkissan saunaterassilla tulevaisuuden ruuasta.

ORIPÄÄ (MT)
Ensimmäisinä terassille kapusivat puolueiden nuorisojärjestöjen ja MTK:n maaseutunuorten edustajat keskustelemaan huomisen ruuasta ja ruuantuotannon tulevaisuudesta.

Paikalla olivat kaikki eduskuntapuolueet Muutos 2011:ta ja perussuomalaisia lukuunottamatta.

Panelistit olivat yksimielisiä siitä, että tulevaisuuden hyvä ruoka on puhdasta ja suomalaista. Keskustelijat pitivät tärkeänä suomalaisen maatalouden turvaamista.

Iina Mattilan (kd.) mielestä nuorten suhde ruokaan on muuttunut.

”Raha tulee seinästä ja maito kaupasta. Ajatus siitä, että mistä ruoka oikeasti tulee, on hukassa. Meidän sukupolvella on juurille paluun paikka”, hän sanoi.

Keskustelussa pohdittiin myös biotaloutta, eläinten hyvinvointia sekä tiestön kuntoa maaseudulla.

Pisara-radan ei todettu ainakaan helpottavan huonoista teistä johtuvia maatalouden kuljetusongelmia Pohjois-Suomessa.

Anna Kylmänen (vihr.) kiinnittäisi huomiota ruokahävikkiin. Kerran tuotettua ei hänen mielestään pitäisi heittää pois.

Yhteistyötä voisi lisätä

Panelistit olivat monista asioista samoilla linjoilla. Ainoastaan geenimuuntelu herätti keskustelijoissa jonkin verran eriäviä mielipiteitä.

Maitotilallinen ja MTK:n maaseutunuorten teemavuoden lähettiläs **Aino Kurtti** toivoi, että yhteistyötä eri nuorisojärjestön välillä voitaisiin lisätä.

Myös keskustelua vetänyt **Paula Viertola** MTK:sta kannusti nuoria tekemään yhteisiä aloitteita ja viemään asioita eteenpäin.

Kesäkissa-traktori selvisi ensimmäisestä julkisesta esiintymisestään kunnialla. Nahkaverhoiltu ja tuliterillä lisävarusteilla kuorrutettu pinkki kulkupeli keräsi katseita ja sai monen hyppäämään kuskin paikalle asti. Seuraavaksi traktorilla aiotaan lähteä kiertämään Suomea.

Perävaunuun rakennetun saunaterassin ylpeys oli kiehuvan kuuma kylpypalju. Sitä oli tarkoitus kokeilla heti keskustelun päätteeksi, mutta koekylpijät joutuivat odottelemaan veden jäähtymistä.

MIINA RAUTIAINEN

”Valion toimintalogiikkaa ei ymmärretä”

Markkinaoikeuden päätös langettaa Valiolle 70 miljoonan euron seuraamusmaksu määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksen mukaisesti ei saa Aalto-yliopiston professorin **Jaakko Asparan** hyväksyntää.

Aspara on kirjoittanut yhdessä professori **Kari Hopun** kanssa saalistushinnoittelusta artikkelin, joka julkaistaan syksyllä Liiketaloudellisessa aikakauskirjassa.

Artikkelin mukaan määräävässä markkina-asemassa oleva yritys voi joutua saalistushinnoitteluepäilyn kohteeksi, kun se kilpailee hinnalla.

Artikkeli ei suoraan käsittele Valion tapausta, mutta siinä tarkastellaan kahta tuomion kannalta keskeistä asiaa, raaka-ainetta moneksi lopputuotteeksi jalostavaa yritystä ja tuottajaosuuskuntamuotoa.

”Nähdäkseni Kilpailuvirasto ja markkinaoikeus eivät ole ymmärtäneet kumpaakaan näistä kahdesta logiikasta”, Aspara kommentoi tapausta Taloussanomille perjantaina.

Valio on eri mieltä raaka-ainekustannuksista viranomaisten kanssa.

Kriteerit eivät täyty

Viranomaiset ovat katsoneet, että Valion kanssa yhtä tehokas kilpailija ei olisi voinut toimia markkinoilla kannattavasti.

”Yhtä tehokasta kilpailijaa” ei kuitenkaan määritellä tarkemmin.

Valio jalostaa maitoa moneksi tuotteeksi. Asparan mukaan tehokkuutta ei voi näin ollen tarkastella vain yhden matalan jalostusasteen tuotteen, eli perusmaidon, osalta.

”Tehokkuus muodostuu kaikista tuotteista”, Aspara sanoo.

Yritys tekee siis maidosta ensisijaisesti korkean jalostusasteen tuotteita, kuten jugurtteja ja juustoja, ja ”jäljelle jäävästä” raaka-aineesta perusmaitoa.

Värikäs kielenkäyttö sallittua

Markkinaoikeuden ylituomari **Kimmo Mikkola** sanoi Helsingin Sanomissa viime viikolla, että Valion johdon sähköpostit paljastivat saalistushinnoittelun.

Valion mukaan sähköpostit olivat ”värikästä kielenkäyttöä”.

Aspara arvioi koko tuomion nojaavan ainoastaan Valion johdon sähköposteihin.

Pelkkä sähköposteista tehty tulkinta kilpailijan ajamisesta ahtaalle ei Asparan mukaan riitä tuomioon saalistushinnoittelusta.

Professoreiden kirjoittamassa artikkelissa todetaan hinnanalennusten ja kilpailijan ajamisen ahtaalle olevan osa normaalia kilpailua.

”Asiasta ei tee laitonta, jos siitä kirjoitetaan värikkäällä kielellä”, Aspara sanoo.

JUKKA LEHTINEN

Okrassa ennätykselliset 82 000 kävijää

Okrassa vieraili tänä vuonna noin 82 000 kävijää, mikä on kaikkien aikojen ennätys. Päiväkohtaiset kävijämäärät olivat myös ennätyksellisen suuria.

Torstaina kävijöitä oli 22 000, perjantaina 21 500 ja lauantaina 23 500.

Näyttelyyn odotettiin jopa sataatuhatta vierasta. Määrä on näyttelyn johtajan **Jukka Isotalon** mukaan kuitenkin hieman ylimitoitettu.

”Maatalousnäyttelyissä ei koskaan ole ollut niin paljon yleisöä. Suomessa on noin 60 000 maatilaa ja muita alan yrittäjiä. Nyt myös kaupunkilaisyleisö näyttää löytäneen Okran.”

Isotalo ja näytteilleasettajat ovatkin tyytyväisiä kävijämäärään. Kauppoja tehtiin etenkin traktoreista, puimureista ja peräkärryistä.

Avauspäivän kävijämäärä jäi pienemmäksi kolean ja sateisen sään vuoksi. Näyttelystä nautti silloinkin yli 15 000 henkeä.

Hyvä sää olikin Isotalon mukaan yksi syy loppuviikon suuriin kävijämääriin.

”Jos sää olisi koko ajan ollut yhtä kylmää kuin keskiviikkona, kävijöitä olisi ollut vähemmän. Keskiviikkona tehtiin kuitenkin paljon konekauppoja”, Isotalo huomauttaa.

Järjestelyt sujuivat hyvin

Okrassa oli Isotalon mukaan tänä vuonna ensimmäistä kertaa paljon ulkomaalaisia maahantuojia, joilla ei ole Suomessa vielä edustusta.

Näyttelyn johtaja Jukka Isotalo toivoo, ettei Okra enää kasvaisi isommaksi.

Isotalo pitää hienona, että näin pienessä maassa saatiin ”tällainen konekanta nähtäville”.

”Myös Okran ruokatarjoilua ja sen toimivuutta on kehuttu paljon.”

Järjestelyt sujuivat Isotalon mukaan hyvin. Materiaalin, kuten telttojen, varaus ja tapahtuman suunnittelu aloitettiin jo viime elokuussa. Lupajärjestelytkin vievät oman aikansa näin suuren tapahtuman järjestelyssä.

”Lupia on puolitoista mapillista”, Isotalo naurahtaa.

Isotalo järjesti Okraa nyt kolmatta kertaa. Tänä vuonna näyttelyalue oli suurempi kuin aiemmin, 23 hehtaaria.

”Näyttelystä tuli enemmän kansainvälisen messualueen tyyppinen, kun vedettiin asfalttiteitä.”

Työtunteja ei lasketa

Kiirettä on pitänyt niin, ettei työtunteja ole edes viitsinyt laskea. Suurin työ oli Isotalon mukaan kartan teko ja eri osastojen asettelu alueelle.

”Tämä on kivaa. Ei tätä muuten vapaaehtoistyönä voisi tehdä, jos ei tykkäisi.”

Isotalo uskoo, että Okra jatkuu tulevinakin vuosina.

”Täällä on paljon nähtävää muillekin kuin maanviljelijöille.”

Järjestelyissä Isotalo sanoo pyrkineensä ammattimaisuuteen. Hän ei toivo tapahtuman enää kasvavan suuremmaksi.

”Okra on nyt jo niin suuri, että ei se enää voi kasvaa. Sen sijaan yritämme kehittää tapahtumaa.”

TIINA HEIKKINEN
MIINA RAUTIAINEN

Maitotilojen kannattavuuden vaihtelut lisääntyneet

BRYSSEL (MT)
Maitotilojen kannattavuuden vuosittaiset vaihtelut ovat kasvaneet EU-maissa.

EU-komission torstaina julkistaman selvityksen mukaan maidon tuotantokustannukset ovat nousseet tasaisesti vuodesta 2009 lähtien, kun tuottajahinnat ovat samaan aikaan vaihdelleet rajusti.

Voimakasta vaihtelua on ollut myös yksittäisten vuosien sisällä. Viime vuoden alkupuoliskolla maidontuotannon kannattavuus oli heikkoa, mutta loppuvuotta kohti tilojen katteet nousivat ennätystasolle.

Komissio käyttää tilastoissa eurooppalaisen maatalouden kannattavuuskirjanpidon (FADN) tietoja. Uuden ennustemallin ansiosta tilojen tuloksia voidaan seurata aikaisempaa lyhyemmällä viiveellä.

Velka rasittaa tanskalaistiloja

Vuonna 2011 parhaimpaan bruttokatteeseen maitotonnia kohti yllettiin Pohjois-Suomessa, Etelä-Espanjassa sekä Pohjois-Italiassa.

Italiassa syynä oli korkea tuottajahinta, Espanjassa alhaiset kustannukset ja Suomessa korkeat tuet. Ilman tukia tuotanto ei kannattaisi Suomessa, sillä tuotantokustannukset ovat vanhoista EU-maista korkeimmat.

Maitotilojen käteen jääviä tuloja vertailtaessa suomalaistilat pärjäävät heikommin. Työntekijää kohti lasketut nettotulot olivat vuonna 2011 korkeimmat Britanniassa ja Italiassa, Suomen tullessa häntäpäässä.

Tanskalaistiloja rasittaa valtaisa velkataakka ja korkomenot. Vaikka tilojen tuotannon bruttokate oli vanhojen EU-maiden korkein, jäivät tilojen nettotulot alhaisimmiksi.

Suomessa korkein maitotuotos

Maitotilojen rakenteessa on EU-maiden välillä suuret erot.

Vuonna 2011 slovakialaistiloilla oli keskimäärin 217 lehmää, kun romanialaistiloilla lehmiä oli keskimäärin vain neljä.

Suomalaisilla maitotiloilla oli keskimäärin 31 lehmää, mikä on lähellä kaikkien EU-maiden keskiarvoa. Vanhoissa jäsenmaissa karjakoko on keskimäärin 54.

Maitotuotos oli Suomessa EU-maiden korkein, 8,7 tonnia lehmää kohti, kun bulgarialaislehmät lypsivät vuoden aikana vain runsaat kolme tonnia.

NIKLAS HOLMBERG

Säleet sinkoilivat halonhakkuun SM-karsinnoissa

Yleisö saa pitää varansa, kun halkoja hakataan Okran malliin. Halonhakkuun suomenmestaruuskisojen karsinnoissa perjantaina hiki virtaa ja kirveelle löytyy töitä.

Kilpailun säännöt ovat selvät. Kuusi pölliä tulee pieniä kuuteen osaan, mahdollisimman nopeasti. Maksimiaika suoritukselle on kolme minuuttia.

”Tulitikkuja ei hyväksytä”, juontaja huudahtaa ja väistelee kilpailun tuoksinnassa lentelevii säleitä.

Mikko Mäkelä hakee halolle tukevaa asentoa. Yleisöstä kantautuu kannustushuutoja. ”Älä jännitä, Mikko!”

Uuden pohja-ajan iskeneen, kokkolalaisen **Marko Rahkolan** mielestä pöllin – toisin kuin naisten – kanssa pärjää voimalla ja järjellä.

Rahkolalle halonhakkuu on puhdas harrastus, sillä kotoa maatilalta löytyy klapikone.

Hän osallistui kilpailuihin vaimonsa **Elina Rahkolan** innoittamana.

Viime vuoden halonhakkuun naisten suomenmestarin työ valmentaa kilpailuihin niin hyvin, ettei pöllejä tule juuri pilkottua ennen kisoja.

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Mikko Mäkelän vinkki onnistuneeseen puun pilkkomiseen on, ettei kirvestä tarvitse nostaa liian korkealle. Napakka isku riittää.

”Lypsykarjatilallisen arki on itsessään fyysistä harjoitusta. Aidantolppien iskeminen laitumelle käy treenistä”, Elina toteaa.

Alkukarsintoja järjestetään yhteensä seitsemällä paikkakunnalla. Tämän vuoden halonhakkaajamestarit selviävät marraskuussa Helsingin Messukeskuksessa järjestettävissä finaalissa.

TUULIKKI VIILO

Kärpäsiä kasvatetaan rehuksi Etelä-Afrikassa

Gibraltarilainen yritys Agri-Protein on käynnistänyt kärpäsviljelyn maatilalla Eteläkärpäsiä kasvatetaan rehuksi Etelä-Afrikassa, Kauppalehti kertoo.

Tavoitteena on käyttää hyönteisiä karjan ruokkimiseen ja siten löytää vaihtoehtoisia proteiinin lähteitä rehuntuotantoon.

Maatilalla aiotaan kasvattaa yhteensä 8,5 miljardia kärpästä, jotka ruokitaan sekoituksella pilaantunutta ruokaa tai ruoantähteitä, lantaa ja teurastamojätettä.

Kärpästen ruokkiminen vaatii yli 110 tonnia biojätettä päivässä. Vastineeksi kärpäset tuottavat päivittäin 20 tonnia toukkia, 3,5 tonnia rasvahappopitoisia toukkia ja 50 tonnia orgaanista lannoitetta, Agri-Protein kertoo.

Uudenlaisella tuotantotavalla yhdestä hehtaarista maata voi saada sata kertaa enemmän proteiinipitoista ravintoa perinteisiin keinoihin verrattuna.

MT

Saksalainen messujen järjestäjä ensimmäistä kertaa Okrassa

Maailman suurimpia maatalousmessuja Saksassa järjestävä Saksan maatalousyhteisö (DLG) osallistui tänä vuonna ensimmäistä kertaa Okraan. Tarkoitus oli tarjota suomalaisille tietoa saksalaisista messuista.

Markkinointiedustaja **Sandra Willer** kertoo, että he ovat tehneet yhteistyötä suomalaisen matkanjärjestäjän kanssa jo vuosikausia hyvällä menestyksellä. DLG järjestää muun muassa eläinten kasvattajille suunnatut Eurotier-messut Hannoverissa joka toinen vuosi.

Suomalaisia kävi Willerin mukaan edellisessä Eurotierissä vuonna 2012 noin tuhat. Ulkomaalaisten vierailijoiden määrä on ollut kasvussa, joten markkinoinnille on tarvetta. Willerin vastuualueena on Luoteis-Eurooppa sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikka.

Willer kehui Okran sijaintia ja järjestelyjä toimiviksi. Vaihtelevasta säästä huolimatta messut sujuivat hänen mukaansa hyvin.

Saksalainen ja suomalainen maatalous ja koneet ovat hänestä melko samanlaisia.

Willerin tavoitteena oli luoda kontakteja ja tarjota suomalaisille messuvieraille ja näytteilleasettajille tietoa saksalaisista messuista.

”On mukavaa, kun täällä tapaamani ihmiset tulevat Saksan messuilla tervehtimään.”

MIINA RAUTIAINEN